

Skjemaet fylles inn og sendes per post til:

Kontaktpunktet for ansvarlig næringsliv

OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper
Postboks 8114 Dep
0032 OSLO

Eller elektronisk til

hege.rottingen@mfa.no med kopi til mari.bangstad@mfa.no

Konvolutt eller epost merkes "Klage til Kontaktpunktet for ansvarlig næringsliv"

Om den klagende part	
Organisasjonens navn	Støttekomiteen for Vest-Sahara (SKVS)
Organisasjonsnummer	987 378 352
Postadresse	c/o Erik Hagen, St.Halvardsgt 25a, 0192 Oslo
Besøksadresse	
nettside	www.vest-sahara.no
Epost	info@vest-sahara.no
Telefonnummer	45265619
Kontaktperson I	
Navn	Erik Hagen
Stilling	Daglig leder
Telefonnummer	45265619
Epost	info@vest-sahara.no
Kontaktperson II	
Navn	
Stilling	
Telefonnummer	
Epost	
Hva er din organisasjons interesse i saken?	Støttekomiteen for Vest-Sahara er en norsk medlemsorganisasjon som siden 1993 har jobbet i solidaritet med det saharawiske folk, og for at deres rett til selvbestemmelse skal innfris i tråd med gjeldende FN-resolusjoner. Vi har inngående kontakt med saharawisk sivilsamfunn i de okkuperte områdene, og med Front Polisario, som representant for det saharawiske folk. Vi mener å kjenne godt de aspirasjoner og interesser saharawiene har, både i de okkuperte områdene, i flyktningleirene i Algerie, og i diasporaen i Europa.
Hvis din organisasjon foretar klagen på vegne av andre: Hvordan vil du	

<p>beskrive din organisasjons mandat til å representere de du klager på vegne av i denne saken?</p>	
<p>Om den innklagede part</p>	
<p>Navn og adresse til hovedkontoret til foretaket din organisasjon ønsker å klage inn</p>	<p>Sjøvik AS, 6475 Midsund (org.nr. 929 462 610)</p> <p>De innklagede forholdene gjennomføres av to av Sjøvik AS' datterselskaper: Sjøvik Afrika AS (adr. 6475 Midsund, org.nr. 929 689 429) og Sjøvik Morocco SA (adr: 78, Rue Adam, Résidence ADAM, 6eme Etage, Casablanca).</p> <p>Det er de to selskapenes felles morselskap, Sjøvik AS, Støttekomiteen klager inn. Det er daglig leder av morselskapet Sjøvik AS som uttaler seg på vegne av sine datterselskapers operasjoner i korrespondanse og til medier, jfr f.eks. FiskeribladetFiskaren, 25. november 2011.</p> <p>Sjøvik Afrika AS er 100% eid av Sjøvik AS. De to selskapene Sjøvik Afrika AS og Sjøvik AS har overlappende sammensetning i styre og ledelse. Sjøvik Afrika AS omtales av fiskerinyhetsbyrået FIS som holdingsselskapet til Sjøviks selskap i Marokko: http://www.vest-sahara.no/index.php?cat=71&art=738</p> <p>Selskapet Sjøvik Morocco SA håndterer lisensene for Sjøvik. Selskapet omtales av samme artikkel som nevnt ovenfor som et norsk-marokkansk joint-venture. Deres partner i Marokko/Vest-Sahara antas å være den marokkanske bedriften Fertimar, jfr. brev fra Sjøvik til den marokkanske fiskeriministeren, 25. juli 2003: http://www.vest-sahara.no/files/pictures/Brev_Sjovik_til_Marokko_fiskerimin_25.07.2003.JPG.</p> <p>Disse selskapene er del av gruppen Sjøvik-selskaper som i sin helhet refereres til som 'Sjøvik-gruppen'.</p>
<p>Hvis klagen gjelder et datterselskap eller lignende: Navn og adresse på dette, samt tilhørighet til morselskap (hvis denne informasjonen er tilgjengelig)</p>	
<p>Om klagen</p>	
<p>Hvilken eller hvilke bestemmelser i retningslinjene har det innklagede foretaket etter deres mening brutt?</p>	<p>Støttekomiteens påstand er at Sjøviks virksomhet i okkuperte Vest-Sahara unnlater å respektere Punkt 1, kapittel IV i OECDs retningslinjer for multinasjonale selskaper:</p> <p>“Enterprises should [...] Respect human rights, which means they should avoid infringing on the human rights of others and should address adverse human rights impacts with which they are involved”.</p> <p>Vest-Sahara regnes av FN som et ikke-selvstyrt område. I tillegg er de</p>

	<p>vestlige delene av territoriet under marokkansk okkupasjon.</p> <p>Med dette følger at det saharawiske folk har <i>rett til selvbestemmelse</i>. Folks rett til selvbestemmelse er etablert gjennom menneskerettighetskonvensjoner, Resolusjon III fra Havrettskonferansen og flere resolusjoner fra FNs Generalforsamling. Mer enn 100 resolusjoner fra FNs Generalforsamling og Sikkerhetsråd omhandler spesifikt det saharawiske folks rett til selvbestemmelse.</p> <p><i>Se Vedlegg 1; Det saharawiske folks rett til selvbestemmelse over sine naturressurser</i> for en grundigere vurdering om hvorfor retten til selvbestemmelse for folk fra ikke-selvstyrte områder generelt, og Vest-Sahara spesielt, er en menneskerett.</p>
<p>Gi en beskrivelse av den kritikkverdige praksis, konkret og detaljert, inkludert informasjon om hvor forholdet eller forholdene har funnet sted. Gjenta hvilken bestemmelse i retningslinjene forholdet/forholdene som beskrives representerer et brudd på.</p>	<p>Næringsaktiviteter i territoriet kan ifølge folkeretten kun finne sted i Vest-Sahara dersom de respekterer to forhold: 1) saharawienes ønsker og 2) saharawienes interesser.</p> <p>Sjøvik AS har gjennom sine norsk- og marokkanskregistrerte datterselskaper siden 2006 drevet fiske utenfor kysten av Vest-Sahara, og operert eller leid et mottaksanlegg ved kystbyen i Dakhla i Vest-Sahara. Prosjektene er gjort med tillatelser og lisenser fra marokkanske myndigheter, og fisket foregår under marokkansk flagg.</p> <p>Selskapet har uttalt at de ikke var kjent med Vest-Sahara-konflikten da de gikk inn (jfr. Fiskeribladet Fiskaren 02.01.2006). Som vi gjør rede for nedenfor, hevder selskapet at konsultasjon er foretatt, men de ønsker ikke forklare overfor Støttekomiteen hvordan, eller med hvem, denne dialogen er skjedd.</p> <p>Selskapet har gjennom uttalelser i norske medier utvist en uvanlig tolkning av områdets særegne folkerettslige status. Selskapet har inntatt en tydelig og ensidig politisk holdning, til forsvar for at Vest-Sahara er en del av Marokko. Se disse uttalelsene i <i>Vedlegg 2; Uttalelser fra Sjøvik AS om engasjementet i Vest-Sahara</i>. I lys av disse uttalelsene, finner SKVS at det er svært liten grunn til å tro at Sjøvik AS har forutsetningene for å gjennomføre aktivitetene med saharawienes <i>interesser</i> eller <i>ønsker</i> for øye slik folkeretten forutsetter (jfr. Vedlegg 1).</p> <p>Som vi gjør rede for nedenfor, har ledende saharawiske røster, deriblant Vest-Saharas eksilpresident, og de mest framtrædende menneskerettighetsaktivistene fra de okkuperte områdene, bedt selskapet avslutte sitt engasjement. Vi regner det derfor som tydelig at selskapet har unnlatt å innhente samtykke fra det saharawiske folk.</p> <p>Med dette ønsker Støttekomiteen en uavhengig vurdering av det norske kontaktpunktet om det foreligger et brudd på Punkt 1, kapittel IV i OECDs retningslinjer for multinasjonale selskaper:</p> <p>“Enterprises should [...] Respect human rights, which means they should avoid infringing on the human rights of others and should</p>

<p>Dokumentasjon, rapporter, vitneutsagn eller andre typer bevis som støtter klagens påstander om praksis i strid med retningslinjene.</p>	<p>address adverse human rights impacts with which they are involved".</p> <p>Gjennom uttalelser til norske medier, er det tydelig at selskapet</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) er kjent med kritikken; og 2) at de avviser problemstillingen rundt de folkerettslige aspektene ved Vest-Saharas status, og dermed ignorerer saharawienes legitime rett til selvbestemmelse. <p>Mangelen på konsultasjon kommer til uttrykk her:</p> <ul style="list-style-type: none"> • "Det norske selskapet må trekke seg ut og stanse sine investeringer" uttalte president av den Saharawiske Arabiske Demokratiske Republikk, og generalsekretær av frigjøringsbevegelsen Frente Polisario, Mohammed Abdelaziz, til NRK Kveldsnytt 5. april 2006. • En av de absolutt fremste røstene for den saharawiske befolkningen i de okkuperte områdene, Aminatou Haidar, kritiserte Sjøvik i Bergens Tidende 10. mars 2007, og kalte selskapets fiskeri et "tyveri av Vest-Saharas ressurser". Haidar har vunnet en rekke internasjonale priser for sitt forsvar av saharawienes rettigheter. http://www.bt.no/na24/article347442.ece • I mai 2009, demonstrerte saharawiske flyktninger på havna i Las Palmas mot Sjøviks båt som lå til reparasjon. VG, 29. mai 2009, "Pirater, ikke stjel fra oss!" http://www.vg.no/nyheter/utenriks/artikkel.php?artid=554130 • 11. november 2011 sendte tidligere vinner av Raftoprisen, Sidi Mohammed Daddach, brev til Sjøvik AS der hans organisasjon påpeker at de aldri har hørt om at saharawier skal ha blitt konsultert av Sjøvik om fisket, og at videre fiske ikke bør finne sted. http://www.vest-sahara.no/files/dated/2011-11-11/letter_daddach-sjovik_11.11.2011.pdf <p>Daglig leder i Sjøvik AS avviser til Fiskeribladet Fiskaren 25. november 2011 at selskapet gjør noe galt.</p> <p>"Kritikken vi mottar kommer utelukkende fra Vest-Sahara-komiteen, og til den er det å si at vi bryter ingen lover, og det vi gjør er moralsk forsvarlig."</p> <p>Om kritikken fra Sidi Mohammed Daddach, sier han "Vi arbeider på det realøkonomiske plan mens han bedriver politikk. Hvem som skal styre dette området legger vi oss ikke opp i. Vi vil på en positiv måte forholde oss til de myndigheter som til enhver tid regjerer." http://www.vest-sahara.no/index.php?cat=1&art=1722</p> <p>Som det framkommer nedenfor, har Sjøvik AS aldri framlagt dokumentasjon på at konsultasjon er foretatt, eller at de ansatte er saharawier. Ingen dokumentasjon er framlagt på at saharawiene ønsker engasjementet, eller tjener på det.</p> <p>Sjøviks daglige leder, Odd Kjell Sjøvik, sier at saharawiene er marokkanere, slik samer er nordmenn. I det lille som finnes av dokumentasjon der Sjøvik omtaler sine ansatte, oppgis de som marokkanere. Kun ved to anledninger siden prosjektets oppstart ser vi at Sjøvik AS har gjort henvisning til det saharawiske folk (ved epost til Støttekomiteen 13. oktober 2011, samt ved kommentarer til Fiskeribladet Fiskaren 25. november 2011).</p> <p>Ellers er det alltid gjort referanse til "marokkanere", jfr f.eks. brev fra</p>
--	--

	<p>Sjovik Morocco S.A. til Fiskeridepartementets utsending i Dakhla, 15. februar 2010: http://vest-sahara.no/files/dated/2011-10-12/sjovik_omtaler_marokkanere.jpg</p>
Er klagen relevant for andre lands kontaktpunkt, i så fall hvilke?	Nei.
Hva mener din organisasjon at det innklagede foretaket bør foreta seg for å bøte på det innklagede forholdet/de innklagede forholdene?	<p>1) På bakgrunn av protestene fra saharawier som allerede har funnet sted, inkludert fra landets eksilregjering, må foretaket avslutte sitt engasjement i det ikke-selvstyrte området Vest-Sahara.</p> <p>2) Vedkjenne Vest-Saharas status som et ikke-selvstyrt område der territoriets folk har rett til selvbestemmelse over sine naturressurser.</p> <p>3) Fortsette dialogen med Støttekomiteen for Vest-Sahara.</p>
Annen informasjon som er relevant for Kontaktpunktets behandling av klagen.	<p>Det norske Utenriksdepartementet fraråder handel med Vest-Sahara av folkerettslige grunner.</p> <p>Når man skal vurdere Sjøviks engasjement i lys av myndighetenes syn, er det imidlertid verdt å notere seg at UD opererer med ulike analyser av Vest-Sahara-handelen parallelt. En mye referert uttalelse som UD publiserte på sine nettsider i 2007 samsvarer ikke med øvrige UD-uttalelser fra departementets politiske ledelse.</p> <p>Les UDs frarådningsartikkel overfor norsk næringsliv her: http://www.regjeringen.no/nb/dep/ud/tema/naeringslivsamarbeid_samfunnsansvar/naeringslivssamarbeid/vest-sahara.html?id=480822</p> <p>Den viktigste inkohærens, er at UD opererer med ulike uttalelser i forhold til saharawienes rett til å bli konsultert. FNs Undergeneralsekretær for juridiske saker, understreket i en analyse for FNs Sikkerhetsråd i 2002 at saharawienes ønsker må respekteres. Dette er også understreket av Utenriksminister Støre i Stortinget 4. mai 2010, 3. mars 2011 og 21. juni 2011, og gjengis i Etikkrådets tilrådning til Finansdepartementet om eksklusjon av selskapet Kerr-McGee fra SPUs investeringsunivers.</p> <p>Denne retten er imidlertid ikke omtalt i næringslivsrådet publisert på UDs nettsider – hvor utelukkende 'interessene' er trukket fram. Dersom kontaktpunktet konsulterer UD for råd, er det derfor viktig at kontaktpunktet noterer seg de analysene hvor saharawienes folkerettslige rett til samtykke/konsultasjon kommer til uttrykk (jfr Utenriksministerens gjentatte uttalelser i Stortinget, eller som oppsummert i vurderingen fra Etikkrådet). Vi anmoder kontaktpunktet om å ikke vektlegge uttalelsen fra 2007 på UDs nettsider, hvor saharawienes konsultasjonsrett ikke omtales i konklusjonen.</p> <p>Samtidig er UD uklare på hvem som skal tjene på slikt næringsliv: UDs nettsideartikkel fra 2007 henviser vekslende til Vest-Saharas "folk" og "lokalbefolkning". Sistnevnte term er et uklart begrep, som kan omfatte mer enn kun saharawiene. Innimellom benytter UD termene</p>

	<p>synonymt, selv om de ikke er synonymer.</p> <p>Det problematiske med fiskerisektoren er nettopp at det er hovedsakelig marokkanske innflyttere som tjener på det, jfr uttalelse av Statssekretær Vidar Helgesen (H), NRK Brennpunkt, 3. mai 2005: http://www.nrk.no/nett-tv/klipp/83487/</p> <p>Ifølge Statssekretær Barth Eide er det 'selvsagt' at det er med "lokalbefolkning" henvises til 'saharawiene': http://www.aftenposten.no/nyheter/iriks/article4148359.ece</p> <p>Både selskaper og enkelte utenlandske regjeringer har flere ganger sammenblandet begrepene 'lokalbefolkning' og 'folk' for å legitimere sin tilstedeværelse i Vest-Sahara. Sjøvik er blant disse.</p> <p>Det er derfor viktig at kontaktpunktet støtter seg til statssekretær Barth Eides vurdering om at det er hensynet til saharawienes som må taes – og ikke vektlegger UDs nettsideartikkel, som unnlater å presisere dette helt sentrale folkerettslige poenget.</p> <p>For mer om de ulike versjonene av UD-politikken, se disse to publikasjonene: 1) <i>Feilslått frarådning og glemte ord</i> (Framtiden i våre hender, 2011), http://www.framtiden.no/201106163772/aktuelt/bedrifters-samfunnsansvar/ud-taler-med-to-tunger-i-vest-sahara.html 2) <i>Norwegian authorities' advice on Western Sahara and Norwegian vessels' complicity in human rights violations: fish oil and phosphates from Western Sahara</i>, presentert på konferansen <i>Towards Sustainable Companies: Identifying New Avenues</i>, Oslo, 29-30 august 2011. http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1924805</p> <p>Støttekomiteen har ved to anledninger i 2010 kontaktet UD med anmodning om at språket i tilrådingsteksten oppklares, uten å få svar. Det vil være nyttig om kontaktpunktet kan bidra til å utfordre de relevante instanser i UD for å sørge for at saharawienes rett til å bestemme over sine naturressurser kommer til uttrykk i frarådingene som gis til norsk næringsliv på UDs nettsider – og at det ikke kun er noe som sies til Stortinget.</p> <p>En lang rekke selskaper har valgt å unnlate å påta seg engasjementer i Vest-Sahara. For informasjon om hvordan øvrige norske selskaper har forholdt seg til Vest-Sahara-engasjementer, se masteroppgaven <i>'Holding Norwegian Companies Accountable: The Case of Western Sahara - An exploration of the Norwegian government's approach to dealing with Norwegian companies' complicity in violations of human rights abroad'</i> (Marte Skogsrud, 2011) http://www.vest-sahara.no/index.php?cat=1&art=1712</p>
<p>Om kontakt med den innklagede part</p>	
<p>Har din organisasjon vært i kontakt med, eller tatt initiativ til kontakt med det innklagede foretaket</p>	<p>SKVS sendte brev til Sjøvik AS 19. mars 2010 der vi etterspurte informasjon om hva selskapet "har gjort for å få aksept fra representanter for det saharawiske folk for å drive fiskeri i Vest-Sahara". Se brevet her: http://vest-sahara.no/files/dated/2011-10-12/brev_skvs-</p>

<p>vedrørende denne saken? Hvis ja – gi en beskrivelse av hvordan dette har skjedd, samt utfallet av denne kontakten. Dokumenter gjerne med møtereferater og annet.</p>	<p>sjovik 19.03.2010.pdf</p> <p>Da brevet forble ubesvart, sendte Støttekomiteen det samme brevet på ny 9. mai 2011 og 12. oktober 2011.</p> <p>13. oktober 2011 svarte Sjøvik AS.</p> <p>I den påfølgende korrespondansen, kommer det fram:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) At selskapet mener de ikke har plikt til å rådføre andre enn myndighetene i de land hvor man opererer. 2) At selskapet derav ikke ønsker videre korrespondanse med Støttekomiteen for Vest-Sahara. 3) At selskapet påstår de har rådført representanter for saharawiene. De har ikke svart på spørsmål om hvem disse representantene er. <p>I et nytt brev fra SKVS til Sjøvik AS 19. oktober 2011, oppsummerte vi korrespondansen vi hadde hatt, og appellerte selskapet om å videreføre dialogen til tross for at selskapet sa det var uaktuelt. Vi anmodet om at selskapet skulle svare innen 1. november 2011. Selskapet har ikke latt høre fra seg.</p> <p>Vårt brev av 19. oktober 2011, samt e-post-korrespondanse 13-14. oktober, kan leses her: http://vest-sahara.no/files/dated/2011-10-30/skvs-sjovik 19.10.2011.pdf</p> <p>Studentenes og Akademikernes Internasjonale Hjelpfond (SAIH), som SKVS samarbeider nært med, sendte en serie spørsmål til Sjøvik AS om engasjementet i Vest-Sahara, 17. august 2009, og på ny i slutten av september 2009. Henvendelsene ble ikke besvart: http://www.vest-sahara.no/files/dated/2011-11-26/brev_saih-sjovik 17.08.2009.pdf</p> <p>SKVS har sendt brev til styreleder av CAIANO AS, Kristian Eidesvik, som eier 35% av Sjøvik AS. Brevene ble sendt 4. august 2009 og 19. oktober 2011. Se brev av 4. august 2009 her: http://vest-sahara.no/index.php?cat=107&art=1301 Ingen av brevene til Eidesvik er besvart.</p>
<p>Har dere tatt opp, eller tatt initiativ til å ta opp, det innklagede forholdet i andre fora? Hvis ja: Gi en beskrivelse av hvor og hvordan. Gi en beskrivelse av eventuelle tiltak som er blitt igangsatt på grunn av dette. Dokumenter gjerne med møtereferater og</p>	<p>Nei.</p>

annet.	
Om klagebehandlingen	
Vi er klar over at informasjonen som gis i denne klagen, med tilhørende dokumenter og andre vedlegg, vil bli forelagt det innklagede selskapet.	Ja.
Vi er klar over at kontaktpunktet tilstreber åpenhet i sin saksbehandling, og at dette utfylte klageskjemaet vil kunne bli offentliggjort	Ja.
Dokumenter og andre vedlegg som ikke kan offentliggjøres er merket konfidensielle, og det er gitt en begrunnelse for hvorfor slik konfidensialitet er nødvendig	Ja.
Vi er klar over at Kontaktpunktets behandling av saken innebærer vår aktive deltakelse, og vil etter beste evne overholde fristene som settes i Kontaktpunktets saksbehandling.	Ja.